

CÔNG TÁC THÔNG TIN, LƯU TRỮ VÀ QUẢN LÝ HỌC LIỆU CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC KIỂM SÁT HÀ NỘI TRƯỚC YÊU CẦU NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG VÀ PHÁT TRIỂN

MAI THỊ LƯƠNG UYÊN*

Trong nền kinh tế tri thức, vai trò của thông tin ngày càng trở nên quan trọng và sự bùng nổ thông tin – tư liệu cũng không thể tránh khỏi. Với sự gia tăng không ngừng của nguồn tài liệu này, số lượng tài liệu từ xưa đến nay đã trở nên khổng lồ và nhanh chóng bị lão hóa. G.W.Quotice đã nói, “sách là ngọn đèn sáng bất diệt của sự thông thái nhân loại tích lũy lại”. Vì vậy, càng ngày con người càng nhận thức được vai trò của tài liệu, có ý thức gìn giữ tài liệu và nâng cao chất lượng công tác thông tin để phục vụ nhu cầu sử dụng, cũng như coi nó như một loại tài sản quý giá.

1. Thực trạng công tác thông tin, lưu trữ và quản lý học liệu tại thư viện Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội

1.1. Về công tác lưu trữ và quản lý học liệu

Nguồn lực đáp ứng công tác cung cấp các sản phẩm dịch vụ thông tin tại thư viện Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội hiện nay tương đối đảm bảo. Thư viện Nhà trường với cơ sở vật chất, trang thiết bị tương đối khang trang, sạch đẹp. Hệ thống phần mềm thư viện điện tử và thư viện số đặt trên máy chủ được ảo hóa đầy đủ các chuẩn biên mục và khung phân loại và các phân hệ tiêu chuẩn đảm bảo các nghiệp vụ chuẩn của thư viện, dễ sử dụng, có khả năng kết hợp dùng mã vạch.

Nguồn tài liệu thư viện gồm nguồn tài liệu truyền thống và nguồn tài liệu

số. Tài liệu truyền thống như: Sách, giáo trình, tài liệu tham khảo, văn bản pháp luật, hồ sơ diễn án, đề tài khoa học, luận văn luận án, báo - tạp chí. Nguồn tài liệu số đã được tiến hành trên cơ sở xây dựng các bộ sưu tập số các bài thông tin khoa học, thông tin nghiệp vụ, khóa luận tốt nghiệp và hồ sơ vụ án; thực hiện quá trình trao đổi, chia sẻ tài liệu với Trường Đại học Luật Hà Nội. Hiện tại, Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội đã mua quyền truy cập cơ sở dữ liệu Heinonline - cơ sở dữ liệu trực tuyến hàng đầu với hơn 150 triệu trang tài liệu, 200.000 đầu sách và 2.500 tạp chí chuyên ngành Luật. Heinonline được sử dụng tại hơn 200 quốc gia trên thế giới. Thư viện Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội miễn phí thông tin trong cơ sở dữ liệu Heinonline cho bạn đọc là cán bộ, giảng viên Nhà trường. Với đặc thù chuyên ngành luật, vốn tài liệu của Thư viện Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội chủ yếu là tài liệu truyền thống (các tài liệu bằng giấy). Nội dung các tài liệu này chuyên sâu về ngành luật, trong khi nguồn tài liệu bổ sung còn khan hiếm nên tài liệu của thư viện rất quý giá. Qua đó, có thể thấy công tác lưu trữ tài liệu tại thư viện Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội là cực kỳ quan trọng. Tuy nhiên, việc lưu trữ tài liệu tại thư viện Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội hiện đang dừng lại ở mức cơ bản.

* Giám đốc Trung tâm Thông tin - Thư viện, Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội

Ngoài việc chỉ lưu trữ và bảo quản tài liệu theo phương thức truyền thống, Thư viện đã sử dụng phần mềm quản lý hệ quản trị Thư viện điện tử ILIB 5.0. Nhờ đó, các tài liệu có trong thư viện không chỉ được tìm kiếm bằng phương pháp thủ công truyền thống mà còn được tra cứu trên hệ thống cổng thông tin thư viện điện tử tích hợp. Từ đó, bạn đọc có thể tra cứu chính xác, giảm bớt thời gian, công sức trong việc tìm kiếm tài liệu phù hợp.

Mặc dù công tác lưu trữ và quản lý học liệu đã được quan tâm, song phương tiện để bảo quản và lưu trữ tài liệu chưa đáp ứng được yêu cầu thực tiễn; hệ thống kho lưu trữ còn nhỏ hẹp, chưa được trang bị máy hút bụi, hút ẩm, ẩm kế,... Hệ thống kính cường lực chưa đảm bảo nên vẫn còn hiện tượng rò rỉ nước vào trong mỗi khi mưa to.

1.2. Về công tác công nghệ thông tin

Trung tâm thông tin - Thư viện là đơn vị đầu mối quản lý Trang thông tin điện tử có tên miền *tk.s.edu.vn* của Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội. Công tác thông tin trang thông tin điện tử bao gồm việc thực hiện đưa tin, viết bài đăng tải lên Website trong các sự kiện quan trọng của Nhà trường như: các hội nghị triển khai công tác; lễ khai giảng, bế giảng các khóa học; chương trình nghiên cứu khoa học, hội thảo khoa học; các chương trình tập huấn, hội nghị trực tuyến, phiên tòa rút kinh nghiệm truyền hình trực tuyến phục vụ công tác đào tạo, bồi dưỡng; các ngày lễ lớn của Trường của Ngành và các sự kiện quan trọng khác. Ban biên tập Trang thông tin điện tử Nhà trường thường xuyên cập nhật nội dung thông tin hoạt động của Trường và các

thông tin liên quan lên Trang. Quá trình cập nhật thông tin phải được thực hiện đúng theo quy trình, các thông tin, dữ liệu phải được cập nhật thường xuyên, liên tục, kịp thời. Đối với các thông tin quan trọng, cần cập nhật ngay và triển khai rộng rãi, Ban biên tập sẽ cập nhật ngay sau khi văn bản được phát hành hoặc ngay sau khi có sự chỉ đạo trực tiếp từ lãnh đạo Ban biên tập.

Công tác vận hành hệ thống thông tin: mạng, phần mềm và trang thiết bị công nghệ thông tin của Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội bao gồm nhiều hoạt động nhằm đảm bảo các hệ thống, trang thiết bị hoạt động tốt, ổn định, an toàn, thông suốt, hiệu quả. Đồng thời, đơn vị còn phụ trách công tác xây dựng và triển khai các chương trình, kế hoạch ứng dụng công nghệ thông tin và mạng truyền hình trực tuyến trong quản lý đào tạo, bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học và quản lý điều hành của Nhà trường. Trong quá trình thực hiện, các công tác được đảm bảo xây dựng và triển khai đồng bộ, thống nhất trong toàn trường, đạt được mục tiêu, kế hoạch đề ra và ứng dụng hiệu quả vào công tác đào tạo, bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học và quản lý điều hành của Nhà trường.

Tuy nhiên, công tác công nghệ thông tin của Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội hiện đang gặp phải một số khó khăn sau:

Một là, phòng máy chủ với hệ thống máy móc gồm 5 máy chủ vật lý, 3 máy chủ ảo, 9 Switch và 1 Router. Từ khi đưa vào hoạt động liên tục 24/7, đến nay đã được trên 5 năm nhưng chưa được bảo dưỡng, bảo trì thường xuyên. Do vậy, hệ thống đang tiềm ẩn rủi ro hỏng hóc không thể khắc phục, có thể dẫn đến mất mạng toàn

trường, mất máy dữ liệu toàn trường.

Hai là, hệ thống mạng LAN của Trường đang được điều hành vào ra Internet thông qua bộ định tuyến Draytek Vigor 3900 (đã sử dụng được 5 năm) bằng các luật rất đơn giản. Điều này dẫn đến khả năng ngăn chặn các tấn công của tin tặc từ bên ngoài vào chỉ ở mức cơ bản, không đảm bảo được an toàn dữ liệu của Nhà trường.

2. Giải pháp nâng cao chất lượng công tác thông tin, lưu trữ, quản lý học liệu và công nghệ thông tin tại Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội

2.1. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác thông tin tại thư viện

Để công tác thông tin tại thư viện Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội đạt hiệu quả cao, trong thời gian tới, Nhà trường cần triển khai một số giải pháp sau:

- Nâng cao chất lượng sản phẩm thông tin thư viện: Trong quá trình này, nâng cao chất lượng cơ sở dữ liệu là hoạt động được ưu tiên để giải quyết vấn đề nghiệp vụ, tạo điều kiện tối ưu trong hoạt động dịch vụ cung cấp thông tin. Hiện tại, việc xác định từ khóa tìm kiếm trong cơ sở dữ liệu tại thư viện chưa được chuẩn và thống nhất, do đó cần phải xây dựng bộ từ khóa chuẩn để hỗ trợ trong việc xử lý tài liệu. Phân công cán bộ chuyên trách để hiệu đính các biểu ghi, nâng cao chất lượng khâu xử lý tài liệu, hoàn thiện việc hồi cố, dẫn mã vạch tài liệu, đề xuất Ban giám hiệu cấp thẻ có mã vạch cho học viên để quá trình mượn trả tài liệu trên mã vạch được tiến hành đồng bộ trên toàn thư viện.

Vấn đề ưu tiên tiếp theo là nâng cao chất lượng trang thông tin tra cứu thư viện. Thư viện phân công cán bộ chuyên trách đảm nhận việc cập nhật thường xuyên thông tin, bài viết trên website thư viện. Tiến hành tạo lập các công cụ tra cứu bên trong trang chủ và liên kết thêm các trang tra cứu ngoài. Tuyên truyền giới thiệu đến người dùng tin biết và khai thác hiệu quả trang thông tin tra cứu thư viện.

- Nâng cao chất lượng, hiệu quả dịch vụ thông tin thư viện: Để thực hiện tốt công tác này, cần nâng cao hiệu quả của các công tác sau:

+ Tăng cường dịch vụ mượn liên thư viện để tăng cường nguồn lực thông tin, quản lý việc đặt mua chung các nguồn dữ liệu điện tử, xây dựng website chung trong hệ thống mượn liên thư viện, đảm bảo hệ thống vận hành hiệu quả để khai thác triệt để, thiết thực, hiệu quả các nguồn tài nguyên thư viện;

+ Hoàn thiện các điều kiện đảm bảo cho việc phát triển sản phẩm, dịch vụ thông tin thư viện: Xây dựng nguồn lực thông tin phong phú, đa dạng về số lượng, chủng loại, chất lượng tốt, hiệu quả cao. Xây dựng và xác định các nguồn bổ sung tài liệu, có kế hoạch bổ sung tài liệu từ nguồn Internet;

+ Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực: Xây dựng chiến lược phát triển chuyên môn, nghiệp vụ theo hướng chuẩn hóa và lựa chọn ứng dụng công nghệ, cán bộ chuyên trách có trình độ chuyên sâu theo từng mảng công việc;

+ Hoàn thiện cơ sở vật chất, trang thiết bị và đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin: Tăng cường trang thiết bị hiện đại như

hệ thống cổng từ, chỉ vạch, máy tính, nâng cao chất lượng hệ thống mạng đảm bảo thông suốt, an toàn, hiệu quả, trang bị hạ tầng công nghệ thông tin bền vững;

+ Nâng cao năng lực khai thác thông tin của người dùng tin: Thiết kế các bảng hướng dẫn tra cứu, tìm kiếm thông tin, giới thiệu sản phẩm và dịch vụ thông tin thư viện phát cho sinh viên; Biên soạn các tài liệu phổ biến các nguồn tin, mạng thông tin và giới thiệu đến người dùng tin.

2.2. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác lưu trữ và quản lý học liệu tại thư viện

Thứ nhất, tiếp tục nâng cao nhận thức về vai trò, vị trí của công tác lưu trữ và quản lý học liệu. Tăng cường số hóa các nguồn tài liệu giúp giảm thiểu diện tích lưu trữ, không gian lưu trữ, giúp cho việc bảo quản, duy trì tuổi thọ tài liệu, hòa nhập với xu thế phát triển cách mạng công nghiệp 4.0.

Thứ hai, xây dựng hoàn thiện hệ thống văn bản quản lý về công tác lưu trữ và quản lý học liệu của thư viện để công tác này có căn cứ pháp lý thực hiện tốt hơn các nghiệp vụ lưu trữ và có cơ sở pháp lý để các đơn vị khác làm căn cứ thực hiện.

Thứ ba, tổ chức khoa học các tài liệu lưu trữ. Các tài liệu lưu trữ cần được phân loại, sắp xếp và bố trí một cách hợp lý, qua đó dễ dàng áp dụng các biện pháp xử lý nghiệp vụ, các biện pháp bảo quản một cách dễ dàng với từng loại hình tài liệu.

Ngoài ra, để công tác lưu trữ đạt hiệu quả, không thể thiếu việc tiếp tục đầu tư kinh phí, trang thiết bị cho công tác này, đồng thời bố trí đội ngũ những người làm công tác lưu trữ phù hợp về số lượng,

năng lực chuyên môn nghiệp vụ. Cụ thể:

- Mở rộng diện tích kho lưu trữ,

- Trang bị đầy đủ thiết bị, phương tiện bảo quản tài liệu: Giá sách, trang thiết bị vận chuyển tài liệu; thiết bị báo động, báo cháy, phòng chống cháy, phòng chống ẩm; hệ thống điều hòa không khí,...

- Nâng cao xử lý kỹ thuật bảo quản tài liệu lưu trữ. Phòng chống ẩm, nấm mốc tài liệu trong kho lưu trữ bằng các biện pháp: Thông gió; dùng chất hút ẩm; bao gói cách ly độ ẩm; dùng máy hút ẩm; sấy tài liệu, thường xuyên vệ sinh kho tàng và thiết bị, đảm bảo môi trường kho theo tiêu chuẩn về không khí, nhiệt độ, ẩm độ,...

- Thường xuyên kiểm tra hệ thống điện đảm bảo an toàn về điện trong kho, trang bị hệ thống báo cháy, hệ thống chữa cháy theo tiêu chuẩn quy định.

2.3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động trang thông tin điện tử

+ Đối với các Biên tập viên trang thông tin điện tử:

- Thường xuyên theo dõi lịch phân công của Nhà trường để có sự chuẩn bị kịp thời với sự kiện cần đưa tin.

- Phối hợp hiệu quả với các phòng ban chức năng để có được các văn bản thông tin chính xác về hoạt động của Nhà trường.

- Theo dõi, ghi âm chính xác sự kiện để có được thông tin chính xác nhất, tránh trường hợp viết sai thông tin. Tránh trường hợp viết các thông tin mà mình chưa rõ, khi có thông tin chưa biết chính xác cần xin ý kiến cấp trên hoặc phối hợp với các đơn vị để tin được đúng, chính xác.

- Thường xuyên theo dõi các tin tức hoạt động của trang tin, tìm hiểu các kiến thức về trang thông tin điện tử, tin học để đăng tin nhanh, an toàn.

- Thường xuyên theo dõi cập nhật tin tức trên các trang thông tin điện tử của Đảng, Nhà nước và của ngành Kiểm sát, các trang thông tin điện tử các Trường Đại học khác trong nước để có được các thông tin cập nhật về tình hình về các chỉ đạo lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, Ngành và tình hình kinh tế, chính trị, xã hội, hoạt động giáo dục đại học, tin tức hoạt động sinh viên.

- Thường xuyên theo dõi hoạt động của trang tin để kịp thời nắm bắt các hiện tượng bất thường và tìm cách khắc phục xử lý khi sự cố xảy ra.

+ Đối với các công tác đảm bảo các điều kiện hoạt động trang thông tin điện tử:

- Đề xuất nâng cao nguồn kinh phí cho hoạt động trang thông tin điện tử, kinh phí phục vụ lưu trữ dữ liệu Website, chế độ nhuận bút, thù lao đối với Biên tập viên kiêm nhiệm và Cộng tác viên.

- Đề xuất bổ sung nguồn nhân lực chuyên trách về quay phim, chụp ảnh để nâng cao chất lượng thông tin và mỹ thuật trang thông tin điện tử.

2.4. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác công nghệ thông tin

- Nâng cấp phần mềm Egov với các tính năng mới phù hợp với xu thế phát triển công nghệ thông tin hiện nay; chuyển sang giao thức bảo mật: **https://**;

- Nâng cấp Trang thông tin điện tử chuyển sang giao thức bảo mật: **https://**;

sửa đổi Quy định về tổ chức, hoạt động Trang thông tin điện tử Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội;

- Cho phép thuê đơn vị chuyên môn bảo trì định kỳ và cấu hình tối ưu hóa hệ thống 6 tháng/lần;

- Đầu tư tường lửa cứng chuyên dụng Cisco Firewall ASA 5515, và 01 máy chủ để phục vụ đưa trang thông tin điện tử về hoạt động tại Trường;

- Đề xuất Ban giám hiệu duyệt cho mua bản quyền hệ điều hành Windows 10 và Office 2016 trang bị cho 1 số máy tính để bàn, máy tính xách tay ở những vị trí công việc quan trọng.

Với sự phát triển không ngừng của các tiến bộ khoa học kỹ thuật, ngày càng có nhiều tài liệu mới ra đời phục vụ nhu cầu và sự phát triển của con người, điều này cũng đặt ra thách thức mới cho Trung tâm thông tin – Thư viện là làm thế nào để công tác thông tin, lưu trữ và quản lý nguồn học liệu được hiệu quả, nhằm phục vụ tốt hơn nữa nhu cầu nghiên cứu, giảng dạy và học tập của giảng viên, sinh viên trong toàn trường. Đây là một thách thức rất lớn với Trung tâm thông tin – Thư viện Nhà trường, nhất là trong thời đại cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đang diễn ra mạnh mẽ. Do vậy, Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội cần đầu tư cơ sở hạ tầng và nguồn nhân lực để công tác thông tin, lưu trữ và quản lý học liệu thực sự đạt hiệu quả cao, tiến tới chia sẻ, liên kết với các thư viện trong và ngoài nước, đáp ứng việc nghiên cứu, giảng dạy và học tập của giảng viên, học viên và sinh viên Nhà trường./.